

פרשה יתרו תשפ"ד

כשעלה ליותר גדולה מוסיקף יותר נער על
נערו, איך מלאו לבו למרוד עיני כבודו, וזה
שנאמר אל נקמות הוי"ה, ר"ל שנקמות ה'
הוא על ידי מדת הרחמים שלא כמדת נשר
ודם, והוא כי אל נקמות הופיע, ר"ל
שהנקמה הוא צמה שהופיע לו מגדולתו,
וצראותו גדולת המלך וזכרו שמרד נגד מלך
זה, איך לך נער גדול מזה, עכדה"ק.

ובעצתה יש לומר דבשעה שקיבלו בני
ישראל את התורה, והקב"ה
נתגלה לפניהם בהדר כבוד מלכותו
ותפארתו, והעלה אותם ברום המדרגה
להיות עם סגולתו, היה הדבר נחשב
לבני ישראל כמדקרות חרב בלבם, שעלה
בזכרון לבם את אשר חטאו והמרו
במצרים, שהיו משוקעים במ"ט שערי
טומאה והלכו בחוקות הגוים, וגם
המרו לפניו על ים סוף והתלוננו על
מזונם, ומכל מקום לא הענישם הקב"ה
על רוע מעלליהם, אלא קירצם והעלה
אותם להיות ממלכת כהנים, והעריף
אליהם דברי חיבה וקירבה יתירה, וזכר
בהם ליתן להם את התורה, ומזה באו
לידי חרטה גמורה, וחזרו בתשובה
שלימה, ופתחו ואמרו נעשה ונשמע
שקיבלו עליהם לשמור ולעשות כל אשר
יבוא אותם, ועל כן אפילו שהיו דברים
רכים, אבל צעיניהם היו נחשבים
כדברים קשים ומייסורים.

ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו הי'
מן ההר לאמר בה תאמר לבית
יעקב ותגיד לבני ישראל וגוי, והייתם לי
סגולה מבין העמים וגוי, ואתם תהיו לי
ממלכת כהנים וגוי קדוש (שמות י"ג-ו).
ופירש"י 'ותגיד לבני ישראל, עונשים
ודקדוקין פרש לזכרים, דברים הקשין
כגידין'. והקשו המפרשים, ללא מצאנו כאן
דברים קשים, ואדרבא אמר להם דברים
ערצים ונחמדים, שנתעלו ונחרומו מכל
עם להיות ממלכת כהנים.

ואפשר לפרש על פי מאמר מרן
הבעש"ט הקי זי"ע (הובא
בתולדות יעקב יוסף פ' בא) על הכתוב (תהלים צד,
א) אל נקמות הוי"ה אל נקמות הופיע,
ולכאורה איך שייך בנקמה שם הרחמים. אלא
משל לאיש כפרי אחד שמרד במלך, שהכה
ורגם איקונין של מלך או כיוצא בזה, ומיד
עשה המלך אותו לראש, והעלהו ממדרגה
למדרגה עד שנעשה משנה למלך, וכל מה
שהטיב המלך עמו יותר והציאו ליותר
מדרגה, וראה יותר כבוד המלך ומשרתיו
והנהגותיו, היה יותר נער לזה שהיה בן
כפר, בזכרו שמרד נגד המלך הגדול הרחמן
הזה, ומה שהיה ראוי לעונש הוא מטיב עמו
יותר, והמלך עשה זכוונה מכוונת, שאם היה
ממיתו היה נער לפי שעה ותו לא, מה שאין
כן בדרך זו מנטער כל ימיו ומוסיף תמיד,